

Dokument	Versjon	Dato	Status	Side		Høgskolen i Sør- Trøndelag
Handlingsplan FoU		24.09.07	Under utarbeidelse	1 av 13		

Psykosomatisk helse hos kvinner og barn/unge

Innledning

Den tradisjonelle bio-medisinske tenkningen som har dominert pasientbehandling og forebygging, blir for snever overfor et moderne sykdomspanorama og erstattes mer og mer av en helhetlig bio-psyko-sosial modell for helse- og sykdomsforståelse;

"Psykosomatisk forskning beskriver forskning på samspillet mellom fysiske, psykiske, sosiale og åndelige faktorer i utviklingen av helse og sykdom."

Til nå har kvinner og barn/unge som grupper vært underrepresentert i forskning. Mer kunnskap er etterspurt innenfor flere områder, noe bl.a. WHO viser med sitt fokus på kvinner og barn. Satsingsområdet ønsker å bidra med kunnskapsoppbygging innen fagområdet for å kunne bidra til implementering av en helhetlig helsetjeneste overfor disse gruppene.

Som den eneste sykepleierutdanning i landet har ASP vedtatt Psykosomatisk helse hos kvinner og barn/unge som sitt satsingsområde, som også er ett av HiST's sju strategiske satsingsområder. Satsingsområdet er knyttet til en enestående tverrfaglig oppbygging av psykosomatisk forskning som foregår i Midt-Norge på både høgskole, universitet og i det kliniske felt (Psycho-Somatic Research Group, PSRG). Hensikten er å gjøre regionen til en betydelig aktør innen forsknings- og fagfeltet nasjonalt og internasjonalt. Mer informasjon om forskningsgruppens aktiviteter finnes på: www.psykosomatikk.no

Kompetanse

Satsingsområdet ledes av professor II, Geir Arild Espnes, og førsteamanuensis dr.polit. Toril Rannestad. Det er ved utgangen av 2006 seks doktorgradsstipendiater ved ASP tilknyttet satsingsområdet, hvorav én i samarbeid med satsingsområdet Klinisk sykehjemsarbeid. Flere ansatte ved ASP vil søke seg til satsingsområdet framover. Stipendiater ved AHS/HiST, AMMT/HiST og SVT/NTNU er knyttet til gruppen. Gruppen har kontakt med tilsvarende forskningsmiljø ved velrennomerte universitet i Australia, Polen, Ungarn, Papua New Guinea. Representanter fra disse universitetene sitter i styringsgruppa for satsingsområdet.

FoU-aktivitet 2007:

Forskere:

- Prof. Espnes NTNU/HiST har i mange år drevet forskning på psykosomatiske problemstillinger knyttet til hjerte-kar-lidelser, nå i det siste spesielt hos kvinner. Han arbeider i tillegg med forskning på helseeffekter av stress blant barn/ungdom.
- 1.aman. Rannestad HiST har i flere år forsket på psykosomatiske problemstillinger blant kvinner og driver nå, i samarbeid med SINTEF Helse og St. Olavs hospital, forskning på kvinner som overlever kreft.

Quality of life and health in a psychosomatic perspective:

- Quality of life among long-term gynaecological cancer survivors. Associate prof. Toril Rannestad.
- Psychosocial health and quality of life for children and adolescents surviving cancer. PhD-candidate Mary-Elizabeth Bradley Eilertsen.
- Quality of life, health, anxiety and depression in patients with chronic obstructive lung disease. PhD-candidate Ola Bratås.

Dokument	Versjon	Dato	Status	Side		Høgskolen i Sør- Trøndelag
Handlingsplan FoU		24.09.07	Under utarbeidelse	2 av 13		

- Quality of life in long-term patients in nursing homes. PhD-candidate Gørill Haugan.
- Patient education in patients with rheumatic disease – effect, experiences and costs. PhD-candidate Kjersti Grønning.
- Health and socio-economic factors in long-term survivors of gynaecological cancer. Toril Forbord Platou (applies for a PhD-position).
- Long-term health and quality of life after pregnancy-associated venous thrombosis – The VIP-study. Vera Louise Sørø Strand (applies for a PhD-position).
- Self-transcendence in long-term patients in nursing homes. Brith Hanssen (applies for promotion to assistant professor).

Heart- and coronary disease/stress in a psychosomatic perspective:

- Coronary heart disease in women. Prof. II Geir Arild Espnes.
- Social and psychological factors for coronary heart disease and mortality in women: Analysis of data from HUNT and Norwegian Death Register. PhD-candidate Linda Ernsten.
- Stress among children and adolescents. PhD-candidate Unni Karin Moksnes

Avdeling for helse-og sosialfag:

- Monica Lillefjell: Chronic musculoskeletal pain and work ability (HiST)
- Lillian Reinseth: Women with RA – daily activities and QoL. (HiST)

Avdeling for mat- og medisinsk teknologi:

- Randi Johansen Eide: Radiation therapy of breast cancer – Side-effects and HRQoL. (HiST)

Norges teknisk- naturvitenskapelige universitet:

- Siw Tone Innstrand: Work-family interface. (NTNU)

2007:

- Videreutvikle ASP's teoretiske fundament på psykosomatisk helse hos kvinner og barn/unge mot et Salutogenetisk perspektiv. Invitere aktuelle forskere til innspill.
- ASP og Kvinne-Barn-senteret på St.Olavs Hospital har inngått avtale om FoU-samarbeid og fire mindre prosjekt i klinikken er igangsatt.
- Én ny stipendiat knyttes til satsingsområdet.
- Undervisning på grunn- og videreutdanningsnivå ved ASP i forskningsmetode samt aktuelle presentasjoner av forskning innen satsingsområdet.
- Gjennom nettverket ved SVT-fakultetet, NTNU, utarbeides plan for forskningssamarbeid mellom internasjonalt anerkjente forskningsinstitusjoner i bl.a. Australia, Polen, Ungarn, Papa Ny Guinea.
- Vitenskapelig ansatte på professor- eller 1.amanuensis nivå publiserer to artikler årlig, hvorav minst én er internasjonal. Stipendiater publiserer én artikkel årlig. Ansatte deltar med poster eller papers på nasjonale og internasjonale konferanser.
- Publisering mot allmennheten og ulike pasientorganisasjoner.

Dokument	Versjon	Dato	Status	Side		Høgskolen i Sør- Trøndelag
Handlingsplan FoU		24.09.07	Under utarbeidelse	3 av 13		

- ASP arrangerer PhD-kurs sammen med NTNU i "Psykosomatisk helse hos kvinner og barn/unge".
- Ansatte ved ASP deltar aktivt i PSRG. Det arrangeres minst ett stormøte i semesteret.

2008:

- I forbindelse med flytting til Øya etableres forskningssamarbeid med Institutt for samfunnsmedisinske fag.
- FoU-prosjekter på Kvinne-Barn-senteret fortsetter.
- Andre avdelinger ved HiST deltar i forskningsprosjekt.
- Sammen med NTNU/SVT-fak og internasjonale samarbeidspartnere (per i dag mest sannsynlig universitet i Polen, Ungarn og Finland) skrive søknad på midler fra EU's rammeprogram.
- Det er ansatt minst to 1.amanuenser i satsingsområdet.
- Vitenskapelig ansatte på professor- eller 1.amanuensis nivå publiserer to atikler årlig, hvorav minst én er internasjonal. Stipendiater publiserer én artikkel årlig. Ansatte deltar med poster eller papers på nasjonale og internasjonale konferanser.
- Publisering mot allmennheten og ulike pasientorganisasjoner.
- Ansatte ved ASP deltar aktivt i PSRG. Det arrangeres minst ett stormøte i semesteret.

2009:

- Ansatte ved ASP er medforfattere i lærebok om Psykosomatikk.
- Én ny stipendiat knyttes til satsingsområdet, finansiert eksternt.
- Andre avdelinger ved HiST deltar i forskningsprosjekt.
- Vitenskapelig ansatte på professor- eller 1.amanuensis nivå publiserer to atikler årlig, hvorav minst én er internasjonal. Stipendiater publiserer én artikkel årlig. Ansatte deltar med poster eller papers på nasjonale og internasjonale konferanser.
- Publisering mot allmennheten og ulike pasientorganisasjoner.
- FoU-prosjekter på Kvinne-Barn-senteret fortsetter.
- Egen modul på grunnutdanning og/eller videreutdanning ved ASP i Psykosomatisk helse hos kvinner og barn/unge.
- Ansatte ved ASP deltar aktivt i PSRG. Det arrangeres minst ett stormøte i semesteret.
- Modul i Psykosomatisk helse hos kvinner og barn utarbeides som et tilbud til mastergrad i helsevitenskap, NTNU.

2010:

- Satsingsområdet skal innen 2010 ha:
 - o én professor og én professor II.
 - o fire 1.amanuenser.
 - o fem stipendiater.
 - o to 1.lektorer.
- Det er rom for prosjekt til kompetanseoppbygging til 1.lektor innen satsingsområdet.
- Det er rom for studentprosjekt innen satsingsområdet.
- Psykisk helse og Fagdidaktikk har FoU-prosjekt innen satsingsområdet.
- Arrangere en internasjonal konferanse i Psykosomatisk forskning.
- Vitenskapelig ansatte på professor- eller 1.amanuensis nivå publiserer to atikler årlig, hvorav minst én er internasjonal. Stipendiater publiserer én artikkel årlig. Ansatte deltar med poster eller papers på nasjonale og internasjonale konferanser.
- Publisering mot allmennheten og ulike pasientorganisasjoner.
- Ansatte ved ASP deltar aktivt i PSRG. Det arrangeres minst ett stormøte i semesteret.

Dokument	Versjon	Dato	Status	Side		Høgskolen i Sør- Trøndelag
Handlingsplan FoU		24.09.07	Under utarbeidelse	4 av 13		

Klinisk sykehjemsarbeid

Mål

- Å fremme kvaliteten på pasientomsorgen i sykehjem
- Å drive forskning i sykehjem for på den måten gi det beste grunnlaget for praksis
- Å fremme kunnskapsoverføring fra teori til praksis

Hvem er pasientene på sykehjem?

- skrøpelige eldre med demens som bor permanent i sykehjemmet
- skrøpelige eldre uten demens som bor fast i sykehjemmet
- intermediaærpasienter som med utgangspunkt i potensialet for rehabilitering får tilbud om behandling, trening og opplæring i 6-8 uker for å mestre tiden etter utskriving

Kompetanse

Satsingsområdet ledes av professor Anne Guttormsen Vinsnes. Prof. Vinsnes har i mange år drevet forskning innenfor området klinisk sykehjem, spesielt med problemstillinger knyttet til inkontinesproblematikk. Det er ved utgangen av 2006 to doktorgradsstipendiat ved ASP tilknyttet satsingsområdet, hvorav én i samarbeid med satsingsområdet Klinisk sykehjemsarbeid.

FoU-aktivitet 2007:

Forskere:

- Professor Anne G. Vinsnes, leder av klinisk sykehjemsarbeid og veileder for Sigrid Nakrem, Sigen Nyrønning, Marit Storli og Anne Grethe Aune
- Visiting Professor Gene Harkless, University of New Hampshire
- Seniorforsker Bård Paulsen, NTNU, Med. Fak. Veileder for Sigrid Nakrem
- Førsteamanuensis Arnfinn Seim NTNU, med fak. Veileder for Sigrid Nakrem og Signe Nyrønning.
- Førsteamanuensis Jon Arne Skolbekken NTNU, SVT-fakultetet, Veileder for Marit Storli
- Førsteamanuensis Kristin S Wigum, Gaia industri design

Mastergradstudenter:

- Signe Nyrønning: Fysisk funksjon og daglig aktivitet for beboere i sykehjem sett i forhold til urininkontinens. 2007. Finansiert av HiST og Søbstad sykehjem.
- Anne Grethe Aune: Matservering til pasienter i sykehjem - en kvalitativ studie blant ansatte. Periode 2007. Finansiert av HiST og Søbstad sykehjem.

Førstelektorløp

- Høgskolelektor Marit Storli: Når det som ikke skal skje, likevel skjer - Forebygging som strategi og avviksrapportering som verktøy i kvalitets- og sikkerhetsarbeidet. Periode 2007-2008. Finansiert av HiST og Søbstad sykehjem.

Stipendiater, 2007-2010:

- Sigrid Nakrem: Kvalitetsindikatorer for pleie- og omsorgstjenesten ved langtidsopphold i sykehjem. Periode 2006-2010. Finansiert av UFD.

Dokument	Versjon	Dato	Status	Side		Høgskolen i Sør- Trøndelag
Handlingsplan FoU		24.09.07	Under utarbeidelse	5 av 13		

- 2008-2011: Signe Nyrønning: Urininkontinens på sykehjem – et hensiktsmessig tilbud om utredning pleie og behandling. Søkes rekrutteringsmidler

Forskningsprosjekter

- Brukermedvirkning i demensomsorgen. Førstelektor Anne Norheim, Universitetet i Stavanger, og professor Anne G. Vinsnes
- Måltidet i sykehjem sett i perspektiv av et økologisk produkt- og systemdesign. Professor Anne G. Vinsnes og førsteamanuensis Kristin S. Wigum
- Translating research into practice. Associate professor Gene Harkless, University of New Hampshire, og professor Anne G. Vinsnes.

Forskningsnettverk:

- Forskegruppen "Brukermedvirkning og faglig skjønn". Forskernettverk for å utvikle kunnskap på området brukermedvirkning og faglig skjønn i helse- og sosialtjenesten.
- ICS Nurses Education sub-committee. Internasjonalt gruppe for forsknings- og utdanningsprogram på området urininkontinens
- Ernæring på sykehjem sett i et økologisk produkt og systemdesign, Sammen med Kristin Wigum, Gaia
- Brukermedvirkning i demensomsorgen, sammen med Anne Norheim, UIS

Strategier for 2007

I 2007 skal vi ha:

- etablert et formelt samarbeid med gjesteprofessor
- lagt opp løp for delte stillinger
- søkt midler til en stipendiatstilling
- etablert nettverk Gruppe for Eldreomsorgsforskning, UIO
- videreutviklet den strategiske planen for satsningsområdet
- gjennomført 1 masterløp
- videreutviklet samarbeidet med Sjøbstad undervisningssykehjem
- videreutviklet potensialet for interaktive nettsider

Publisering og formidling

Navn	Vit. artikler	Fagl. artikler	Poster/ Abstract	Rapporter
Anne G. Vinsnes	3	2	2	2
Sigrud Nakrem	1			
Signe Nyrønning	2	1	2	1
Marit Storli	1			
Anne Grethe Aune	1			
Gjesteprofessor				

Plan for 2008

I 2008 skal vi ha:

- rekruttert 1 doktorgradsstipendiat innefor området urininkontinens
- i tillegg inkludert 1 ny masterstudent innenfor inkontinensprosjektet
- ha delte stillinger sammen med Trondheim kommune
- opprettet et samarbeid med Øya helsehus og startet opp prosjekter innenfor området "Studentaktive avdelinger"

Dokument	Versjon	Dato	Status	Side 6 av 13		Høgskolen i Sør- Trøndelag
Handlingsplan FoU		24.09.07	Under utarbeidelse			

- gjennomført 1 masterløp
- gjennomført 1 førstelektorløp
- deltatt på forskningskonferanser med 3 postere
- deltatt på forskningskonferanser med 2 foredrag
- deltatt i ulike forskningsprosjekter med andre nasjonale og internasjonale forskere
- ha interaktive websider

Navn	Vit, artikler	Fagl. artikler	Poster/ Abstract	Rapporter	Bøker/kapitler
Anne G. Vinsnes	5	2	2	1	1
Sigrd Nakrem	2		1		
Signe Nyrønning	2	1	1		
Marit Storli	1	1	1		
Anne Grethe Aune	1	1			
Gjesteprofessor	3		1		

Plan for 2009

I løpet av 2009 skal vi ha:

- Ansatt 1 førstelektor
- Rekruttert 1 stipendiat
- Startet et førstelektorløp
- Arrangert en 1 vitenskapelig konferanse
- Tilbudt 1 forskningsseminar
- Ansatt en 20% førstestilling
- Deltatt med minst postere 3 postere på minst 3 forskningskonferanser
- Deltatt med minst 2 foredrag på forskningskonferanser
- Skrevet en fagbok på området Klinisk sykehjemsarbeid

Navn	Vit. artikler	Fagl. artikler	Poster/ Abstract	Rapporter	Bøker/kapitler
Anne G. Vinsnes	4	1	2	1	1
Sigrd Nakrem	2		1		1
Signe Nyrønning	2	1	1		1
Marit Storli	1		1		1
Anne Grethe Aune	1	1	1		1
Gjesteprofessor	3		2		1
20% førstestilling	3		1		1
XXX stipendiat					

Plan for 2010

I løpet av 2010 skal vi ha:

- ansatt professoren i fast stilling
- gjennomført 2 doktorgradsprosjekter
- gjennomført 1 masterløp
- startet et førstelektorløp

Dokument	Versjon	Dato	Status	Side 7 av 13		Høgskolen i Sør- Trøndelag
Handlingsplan FoU		24.09.07	Under utarbeidelse			

- videreutviklet de områdene som er startet opp i tidligere år

Navn	Vit. artikler	Fagl. artikler	Foredrag	Poster/ Abstract	Rapporter
Anne G. Vinsnes	3	1	2	1	1
Sigrid Nakrem	1	1	2	1	
Signe Nyrønning	1		2	1	
Marit Storli	1		1	1	
XXXX stipendiat	2		1	1	
Anne Grethe Aune		1	1	1	1
Gjesteprofessor	4		2	1	
20% førstestilling	2		1	1	

Kompetanseoppbygging

Tabellen gir oversikt over oppbygging av kompetanse i årene 2007-2010.

Kompetansen vil bygges op både gjennom rekruttering og oppbygging av eget personale

	2007	2008	2009	2010
Professor 100%	X	X	X	X
Professor/førsteamanuensis 20%			X	X
Førsteamanuensis 100%				X
Førsteamanuensis 100%				X
1. lektor 100%			X	X
1.lektor 100%				X

Notabene

I det foreliggende forskningsprogrammet er ikke plan for en klinisk Mastergrad på området tatt med. Plan for kompetansebygging i tabellen viser imidlertid at man innen 2010 har den kompetansen som kreves for å kunne få akkreditert et masterstudium. Å bygge selve masterstudiet er et prosjekt i seg selv, og inngår derfor ikke i det foreliggende forskningsprogrammet.

Dokument	Versjon	Dato	Status	Side		Høgskolen i Sør- Trøndelag
Handlingsplan FoU		24.09.07	Under utarbeidelse	8 av 13		

Psykisk helsearbeid

Innledning

Psykisk helsearbeid er et relativt nytt kunnskaps - og praksisområde med fokus på tiltak til mennesker med psykiske lidelser og konsekvensene av lidelsene hos den enkelte, deres familier og nettverk. Praksisen er i stor grad bygd på erfaringsbasert kunnskap. Målsettingen er å bidra til å fremme selvstendighet, tilhørighet og styrke evnen til å mestre eget liv for mennesker med psykiske lidelser. Fagområdet er tverrfaglig, derfor vil det være naturlig med et samarbeid mellom avdeling sykepleie og avdeling helse - og sosialfag på systemnivå og i gjennomføring av konkrete prosjekter.

Forskning

Profil

Det vil være aktuelt å fokusere både på innholdet i det kliniske psykiske helsearbeidet og hvordan det organiseres. Hva som bidrar til inkludering og tilhørighet i familie, nettverk og lokalsamfunn framstår som sentralt. Videre er det aktuelt å se nærmere på samhandling og relasjoner mellom hjelpetjenestene, utfordringene det nye psykiske helsearbeidet skaper for bruker - og hjelperrollen og metodene som benyttes i det kliniske hjelpearbeidet. Det er ønskelig at forskningen bygger på både brukere, pårørende og fagfolks opplevelser og erfaringer.

Det er et mål å utvikle erfaringer med brukerinvolvering. Et prosjektdesign med brukerinvolvering i hele prosessen, er et forholdsvis nytt metodisk grep i Norge og vil slik sett representere noe nyskapende. Det vil være naturlig å bygge på erfaringer fra arbeidet med utviklingsverktøyet "bruker spør bruker" (www.brukererfaring.no) og det materialet som er samlet inn gjennom den metoden.

Prosjekter

Det er etablert flere relevante FOU – prosjekter. Her presenteres prosjektene ledet av ansatte ved ASP:

Tema/tittel	Ansvarlig
Psykisk helsearbeid i lokalsamfunnet, sosial tilhørighet og medbestemmelse som utfordring for brukere og ansatte	Prosjektleder: Toril Elstad, stipendiat/Cand Polit
Teater som uttrykksform i et distriktpsikiatrisk senter	Wigdis Helén Sæther, førstelektor ved Videreutdanningen i psykisk helsearbeid
Et liv som henger sammen. Brukerperspektiv på helhetlig og samordnet hjelp for mennesker med alvorlige psykiske problemer i en landkommuneregion i Midt-Norge	Prosjektleder: Førstelektor Arve Almvik, Videreutdanningen i psykisk helsearbeid
Helhet og sammenheng. Nye perspektiver på psykisk helsearbeid for mennesker med psykiske lidelser og rusmisbruk	Prosjektleder: Førstelektor Arve Almvik, Videreutdanningen i psykisk helsearbeid Prosjektmedarbeidere: Høgskolelektor Espen Sagsveen Vit ass/brukerkonsulent Heidi Westerlund
Ekko av overgrep – mestrings, forståelser og helsekonsekvenser i en familie etter incest	Prosjektleder: Førstelektor Berit Nicolaysen, ASP
Brukererfaringer som grunnlag for kunnskapsformidling og formidling	Prosjektleder: Høgskolelektor Aase Fjørtoft

Dokument	Versjon	Dato	Status	Side		Høgskolen i Sør- Trøndelag
Handlingsplan FoU		24.09.07	Under utarbeidelse	9 av 13		

Aktuelle tiltak

- Avklare organisering og forankring av de ulike prosjektene
- Videreutvikle innhold og profil på forskningsområdet
- Initiere og utvikle en til to større forskningsprosjekter i samarbeid med regionale og internasjonale samarbeidspartnere
- Initiere og utvikle forskningsprosjekter med vekt på brukerinvolvering

Publisering

Flere av de ansatte har bidratt med lærebøker som benyttes som pensum ved videreutdanninger i psykisk helsearbeid. Det er stor aktivitet når det gjelder foredrag på fagkonferanser og det er en god tradisjon på å benytte de ansattes forskningsbaserte kunnskap i undervisningen av studenter. Målet er å øke den vitenskapelige publiseringen.

Aktuelle tiltak:

- Delta med posters og papers på relevante nasjonale, nordiske og internasjonale konferanser
- Lage en plan for videre publisering
- Legge til rette for publisering ressursmessig gjennom tildeling av FoU - tid
- Arrangere minst et FoU-seminar pr år for å presentere satsningsområdets forskningsaktivitet

Kompetanse

Det er nødvendig å styrke området med flere i førsteamanuensisstillinger og fagområdet mangler per i dag en professor som forskningsleder. Det vil også være viktig å legge til rette for at førstelektorene kan gjennomføre aktuelle karriereløp.

Aktuelle tiltak:

- Forlenge ordningen med en koordinator for satsningsområdet
- Lyse ut og tilsette i rekrutteringsstipend i 2007
- Søke om et nytt doktorgradsstipend finansiert gjennom NFR i 2008, og minst ett til i planperioden
- Flere av de aktive medlemmene i satsningsområdet er i førstelektorløp som en del av kompetanseplaner i løpet av 2007
- Flere førstelektorer er i dosentkvalifiseringsløp innen 2008
- En av de ansatte er i professorkvalifiseringsløp innen 2010

Samarbeid regionalt, nasjonalt og internasjonalt

Regionale samarbeidspartnere så langt er: Regionalt brukerstyrt senter i Midt - Norge/Mental helse Sør - Trøndelag, St. Olavs hospital, psykisk helsevern HF, Trondheim kommune, NTNU, Institutt for sosialt arbeid - og helsevitenskap, NTNU, psykologisk institutt, Sintef Helse, Fylkesmannen i Sør - Trøndelag

Det vil være naturlig å bygge videre på de samarbeidsrelasjonene som er etablert. ESAU og fagnettverket knyttet til ambulerende team, vil være viktige bindeledd mot St Olavs hospital og Trondheim kommune. I forhold til Mental helse ønsker vi å utvikle felles kompetanse på forskningsprosjekter hvor brukerrepresentanter deltar som medforskere. En sentral utfordring framover er å videreutvikle samarbeidet med eksterne aktører på systemnivå. På sikt vil det være naturlig å utvikle en felles samarbeidsmodell for forskning og forankre samarbeidet i en overordnet samarbeidsavtale.

Når det gjelder det nordiske/internasjonale samarbeidet vil det være naturlig å bygge videre på og videreutvikle den kontakten vi har etablert med Høgskolen i Esbjerg/Det nasjonale Videntcenteret i inkludering og ekskludering. Når det gjelder internasjonale kontakter utover dette vil vi i første omgang kartlegge muligheter for et nærmere samarbeid med University of England, Birmingham, Faculty of health og Kings College, og om mulig etablere intensjonsavtaler med noen av disse i 2008.

Dokument	Versjon	Dato	Status	Side		Høgskolen i Sør- Trøndelag
Handlingsplan FoU		24.09.07	Under utarbeidelse	10 av 13		

Aktuelle tiltak

- Videreutvikle samarbeidet med regionale og nordiske aktører.
- Etablere samarbeid med relevante internasjonale fagmiljøer, senest i 2008
- Skrive intensjonsavtaler med regionale og nordiske samarbeidspartnere i 2007, internasjonale i 2008
- Gjennomføre seminarer sammen med samarbeidspartnere hvert år
- Skrive intensjonsavtale med Mental helse/brukerstyrt senter i Midt-Norge i 2007
- Skrive intensjonsavtaler med samarbeidspartnere i St Olavs hospital og Trondheim kommune senest i 2008
- Etablere en regional modell for forskningssamarbeid så snart det er mulig, senest i 2009

Ledelse og organisering

Satsningsområdet blir nå forankret i ASP og denne avdelingen sine styringsorganer. Dette vil innebære at beslutningsprosesser og ansvarsforhold blir klarere definert. En slik endring utelukker selvsagt ikke et fortsatt samarbeid mellom avdeling sykepleie og avdeling helse - og sosialfag både på systemnivå og i gjennomføring av konkrete prosjekter.

Aktuelle tiltak

- Utvikle en modell for ledelse og organisering av satsningsområdet og beskrive denne
- Utvikle en modell for organisering og gjennomføring av samarbeid mellom ASP og AHS innen fagområdet psykisk helsearbeid

Dokument	Versjon	Dato	Status	Side		Høgskolen i Sør- Trøndelag
Handlingsplan FoU		24.09.07	Under utarbeidelse	11 av 13		

Fagdidaktikk i sykepleierutdanning og yrke, under oppbygging

Innledning

Ved Avdeling for sykepleie er fagdidaktikken et satsningsområde som pr. i dag er under oppbygging. Avdeling har etablert et Fagdidaktisk utvalg med en ressursgruppe. Utvalgets mandat skal bidra til å styrke utdanningskvaliteten og fremme FOU-aktiviteten. Videre vil utvalget være et rådgivende organ for dekan og likeledes kan utvalget på eget initiativ fremme saker innen fagdidaktisk område.

Fagdidaktisk ressursgruppe har lagt til grunn følgende definisjon på hva fagdidaktikk kan omfatte:

”Fagdidaktikk er alle de refleksjoner en kan knytte til et fag og undervisning av dette faget, som kan gi økt kunnskap om fagets beskaffenhet, om fagets legitimering og økt kunnskap om hvordan faget kan læres, undervises og utvikles” (Lorentzen o.a. 1998:7/Aase 1990 i Norges Forskningsråd 2004, KUPP s. 51).

Av vesentlig betydning er å fremme forskningsbasert kunnskap, innsikt og forståelse av hvordan sykepleiefaget formidles, læres og utvikles.

Fagdidaktiske utfordringer er relatert til studenten, lærer og veileder, praksisfeltets sykepleieveileder og sensor. Ved Avdeling for sykepleie omfatter dette bachelorstudiet og alle videreutdanningene i sykepleie, hvor rammeplanene med forskrift og fagplaner vil være styrende og samtidig kreve forskningsbasert innsikt i fagdidaktikk. Videre vil fagdidaktikken i sykepleie omfatte selve utøvelsen av sykepleie som praksisdisiplin og yrke. Den fagdidaktisk FOU- utfordringen tilsikter å forbedre for en profesjonell sykepleiepraksis.

Studentenes læring i praksisstudiene, i spesialist- og kommunehelsetjenesten, er av stor betydning. En kritisk faktor er tilretteleggingen av rammebetingelser for læring i praksisstudiene, noe som nødvendiggjør forskningsmessig innsikt i sykepleiens fagdidaktikk.

Fagdidaktiske problemstillinger handler om formidling av sykepleie som basisfag/disiplin, utforming av undervisningsfaget.

Fagdidaktisk målsetting for perioden 2007-2010:

Formidling:

Arrangerer ett seminar per år knytta til temaet fagdidaktikk. Ansvarlig: Fagdidaktisk utvalg og ressursgruppe.

Tilsatte som tildeles FoU-tid rapporterer i form av konferanser, poster og abstract, intern rapport ASP og tidsskrift.

Nettverksarbeid og internasjonalisering:

Opprette samarbeid med minimum en høgskole i Norge i løpet av 2007. I handlingsplanperioden arbeide for å legge til rette for lærerutveksling innen ett av de nordiske nettverkene.

Kompetanseutvikling:

Arbeide for at det leies inn ekstern veiledning til tildelte FoU-prosjekt der dette er nødvendig.

Denne målsettingen omfatter følgende kategorier:

Dokument	Versjon	Dato	Status	Side		Høgskolen i Sør- Trøndelag
Handlingsplan FoU		24.09.07	Under utarbeidelse	12 av 13		

- Å vurdere pedagogiske metoder knyttet til læring i teoretisk- og praksisstudier, og *forholdet* mellom disse
- Læring i enfaglige / tverrfaglige praksisstudieprosjekt
- Evalueringsstudier av studenter sin kompetanse *etter* avsluttet utdanning
- Refleksjon, utvikling og tilpassing av faglig IKT ved ASP
- Internasjonalisering

Fagdidaktiske FOU-prosjekter som er i gang:

Å vurdere pedagogiske metoder knyttet til læring i teoretiske og praksisstudier, og i forholdet mellom disse

- "Kan PBL- gruppen være et godt utgangspunkt for læring i praksisstudiene?" Førstelektor Eli Johannessen og førstelektor Aashild Thorsen. Delrapport 2007
- "Teater gir mestring". Førstelektor Wigdis Sæther, oppstart august 2006.
- "Conflicts in the learning groups (I). A study of students` subjective experience of the conflicts` impact on the learning process and results". Høgskolelektor Ingeborg Alexandersen og førsteamanuensis Øyvind Kvello, NTNU, Psykologisk institutt. Artikkel under skriving.
- "Conflicts in the learning groups (II): A study of students subjective experience and consequences for conflict handling". Høgskolelektor Ingeborg Alexandersen og 1.amanuensis Øyvind Kvello, NTNU, Psykologisk institutt. Artikkel under skriving.
- "What kind of learning experiences do student nurses gain by peer- group interaction related to practice within a defined educational programme?" Høgskolelektor Bjørg Kjønsvik, oppstart høst 2007
- "Ny tilsynsordning i bachelorstudiet i sykepleie. En studie av ekstern evaluering av vurderingsordningene ved de statlige høgskolene". Førstelektor Undis Benum og høgskolelektor Ingeborg Olaug Kamsvåg, oppstart høst 2007.

Læring i enfaglige/tverrfaglige praksisstudieprosjekt

- "Tverrfaglig samhandling for å gjøre studentene bedre forberedt på yrkeslivet". Høgskolelærer Tone Almenning, oppstart 2004, avsluttes 2010.
- "Kompetanseutvikling – frå utdanning til yrkespraksis – kva vil det seie å vere kreftsjukepleiar og på kva måte føregår kompetanseutvikling i kommunehelsetenesten?" Høgskolelektor Astrid Bjørnerheim Hynne, avsluttes 2008

Dokument	Versjon	Dato	Status	Side		Høgskolen i Sør- Trøndelag
Handlingsplan FoU		24.09.07	Under utarbeidelse	13 av 13		

Refleksjon, utvikling og tilpassning av faglig IKT ved ASP

- Desentralisert sykepleierutdanning 2001-2004. Bruk av IT. Ansvarlig høgskolelærer Trond Indergaard, oppstart 2005, avsluttes 2008. Publisering: rapport/evt. Paper.
- "Desentralisert sykepleierutdanning i Fosenregionen, Neadalsfjøret, Orkdalsregionen og Røros – innledende dataanalyse- høgskolelærernes opplevelse av veiledningen i basisgrupper via videokonferanse". Høgskolelærer Trond Indergaard, høgskolelektor Berit Stjern. Rapport, paper og presentasjon på nasjonal og internasjonale konferanser. Oppstart 2007, avsluttes 2008. Publisering: Rapport, Paper og presentasjon på internasjonale konferanser.
- "Elektronisk flervalgseksamener i sykepleierutdanningen. Kvalitetssikring på vei mot en fleksibel eksamensordning med bruk av flervalgstester". Høgskolelektor Marit Olsen og høgskolelærer Trond Indergaard. Rapport, Paper og presentasjon på nasjonale og internasjonale konferanser. Rapport kommer høst 2007.

Internasjonalisering

- "Internasjonalisering i praksisstudier - erfaringer fra mottak og opphold av utenlandske sykepleierstudenter, sett i lys av samarbeid og kvalitetssikring sammen med praksisfeltet". Høgskolelektor Inger Lise Hansen og høgskolelærer Brith Hanssen